

41 Ontwikkeling kruidenrijk grasland

Dit pakket is bedoeld voor percelen waar je (extensief) kruidenrijk grasland wilt ontwikkelen, maar die nu nog zeer soortenarm zijn, met bijvoorbeeld dominantie van Witbol of die wellicht momenteel nog geheel uit Engels raaigras bestaan. Verschralen van de bodem bevordert de kruidenrijkdom, dat wil zeggen: niet bemesten, geen bagger op brengen en het maaisel afvoeren. Door beweiding achterwege te laten, voorkom je bemesting van het perceel en zorg je voor een snellere verschraling van het perceel. Dit is gunstig voor het verkrijgen van meer kruiden.

Dit pakket past in verschillende leefgebieden. De eerste snede is in het broedseizoen, daarom wordt er gezocht naar nesten. Vroeg maaien is van belang om het dominantiestadium van Witbol te doorbreken, dan wel om zoveel mogelijk voedingsstoffen af te voeren.

Dit pakket richt zich op twee typen uitgangssituaties:

- productief grasland met dominantie van Engels raaigras, te vinden in veel regulier beheer grasland in de melkveehouderij. Gebruik hier pakketvariant a, gevolgd door c.
- grasland met dominantie van Witbol, vaak ontstaan door jarenlang uitgesteld maaien. Gebruik hier pakketvariant b gevolgd door d
- Als er geen vogels broeden of kuikens aanwezig zijn, worden alleen varianten a en b gebruikt.

Beheervoorwaarden

- *Pakket a* (verschralen productief grasland): Gevonden nesten en/of kuikens worden beschermd en gevrijwaard van alle landbouwkundige bewerkingen, via een rustperiode van 1 april tot 27 april.
- *Pakket b* (doorbreken Witbol dominantie): Gevonden nesten en/of kuikens worden beschermd en gevrijwaard van alle landbouwkundige bewerkingen, via een rustperiode van 1 april tot 22 mei.
- *Pakket c* (kuikenveld bij verschralen productief grasland): Gevonden nesten en/of kuikens worden beschermd en gevrijwaard van alle landbouwkundige bewerkingen, via een rustperiode (vanaf 1 april) tot 15 juni.
- *Pakket d* (kuikenveld bij doorbreken Witbol dominantie): Gevonden nesten en/of kuikens worden beschermd en gevrijwaard van alle landbouwkundige bewerkingen, via een rustperiode (vanaf 1 april) tot 15 juni.
- Er wordt aantoonbaar gezocht naar nesten. Gevonden nesten en/of kuikens worden beschermd en gevrijwaard van alle landbouwkundige bewerkingen tijdens de rustperiode. Gevonden nesten zijn geregistreerd (bijvoorbeeld op stalkaart of via geo informatie).
- Het gewas wordt jaarlijks minimaal 1 keer gemaaid en afgevoerd [17]
- Minimaal 2 verschillende indicatorsoorten uit lijst b zijn in een transect aanwezig in de periode van 1 april tot 1 oktober [19]
- Geen gebruik van chemische onkruidbestrijding op min 90 % van de oppervlakte [7].
- Het beheer begint met pakketvariant a of b. Gevonden nesten en kuikens worden beschermd door die delen niet te maaien. Die delen (kuikenvelden met rust) kunnen worden omgezet in pakketvariant c respectievelijk d.
- De beheereenheid wordt niet bemest en er wordt geen bagger opgebracht.
- De beheereenheid wordt jaarlijks minimaal drie keer gemaaid en afgevoerd. De eerste maaibeurt gebeurt zo vroeg mogelijk, om een te zwaar gewas en een eventuele dominantie van witbol te voorkomen, laatste maaibeurt in september/oktober.

- Minimaal 10% van het bloemrijkste gewas en/of locaties waar grondbroeders zitten blijft per maaibeurt staan, waarbij roulatie van het niet gemaaide deel mogelijk is.
- Voorafgaand aan de eerste maaibeurt(en) wordt aantoonbaar gezocht naar nesten.
- (Na)beweiding is mogelijk vanaf 1 augustus.
- Het gewas moet kort de winter in.
- Het grasland mag niet worden gescheurd, gefreesd of ingezaaid
- Klepelen is niet toegestaan.

Pakketten

- 41a Verschralen voedselrijk grasland, rustperiode van 1 april tot 27 april
- 41b Doorbreken Witbol dominantie, rustperiode van 1 april tot 22 mei
- 41c Verschralen voedselrijk grasland plus aansluitend kuikenveld tot 15 juni
- 41d Doorbreken Witbol dominantie plus aansluitend kuikenveld tot 15 juni

Pakketten worden in overleg met veldmedewerker afgesproken.

Meldingen

Verlengen rustperiode voor kuikenvelden: omzetten pakket a naar pakket c of b naar d (verlengen rustperiode): uiterlijk 5 werkdagen voor eind oorspronkelijke rustperiode doorgeven aan RVO.nl.